

Laiškas žurnalo redakcijai, [1933-05 ar 06], [Kaunas].

Gerbiamoji Redakcija! / Protestuodamas prieš p[ono] Venclovos paskutiniame „Kultūros“

Gerbiamoji Redakcija [1]!

Protestuodamas [2] prieš p[ono] Venclovos paskutiniame „Kultūros“ numery panaudojimą a[mžiną] a[tilsį] Tumo autoriteto savo asmeniško keršto „reikalui“, pareiškiu Gerb[iamai] Redakcijai:

1) Ką pasakytų Gerb. Redakcija, jeigu aš paskelbčiau, kad a. a. Tumas vadino „Kultūrą“ „niekšų organu“?

2) Aš niekad nepriklausiau jokiai partijai ir neturėjau reikalo keisti savo įsitikinimų! Aš buvau ir likau „mistiku – supuvėliu“ (p. Venclovos atestacija) – „gyvenimo artistu“!

Mano raštai p. Venclovai (XX amž[iaus] kritikui) privalo būti žinomi, jeigu jis nori mane apibūdinti ne iš pletkų, ne iš to, kaip aš žmonėms atrodau!

3) Aš niekad nevaidinau tautybės komedijos! Visa Lenkija žino, kad aš lietuvis, dar atsimena, kaip aš už Lietuvą su lenkais kovojau... Gėda J. A. H. įtarinėti!

4) Aš nepretenduoju į jokių didvyrių Panteoną ir stebiuosi, kad Gerb. Red. turi reikalą J. A. H., visų persekiojamą, taip begėdiškai šmeižti!

Ką mano Gerb. Redakcija atsiekti spausdinimu tokių nešvarių mano adresu paskvilių? Nejau ir Jums, kaip ir tautininkams, pikta, kad J. A. H. dar gyvas?! Nejau? Bent istorijos akivaizdoj turėkit gėdą: juk lieka spausdinti dokumentai apie mane, kurių šviesoj ponai Venclovos tikrai išvys save niekšais*!..

Su pagarba

J. A. Herbačiauskas

*] Juk Tumas miręs! Kur įrodymas, kad jis taip apie mane kalbėjo? O jei ir kalbėjo, tai ar, pardon, tokius privačius dalykus skelbti? Negirdėtas skandalas numirėlio autoritetu šmeižti savo, nors ir priešingų įsitikinimų, kolegą. Negirdėtas skandalas skelbti dabar, kad a. a. Tumas buvo J. A. H. priešu! Bernas Venclova to nesupranta, bet Gerb. Redakcija?!

KOMENTARAI

[1] JAH rašo mėnesinio mokslo, visuomenės ir literatūros žurnalo „Kultūra“ redakcijai (žurnalo atsakingas redaktorius – Petras Leonas).

[2] JAH kalba apie 1933 m. gegužės-birželio mėn. išleistą žurnalą *Kultūra* (Nr. 5-6) ir jame pasirodžiusį Antano Venclovos straipsnį „Keli štrichai Tumo portretui“ (p. 293-298). Vienoje šio straipsnio dalių (12.) (p. 297), remiantis A. Venclovos atsiminimais, pristatomas Juozo Tumo-Vaižganto ir A. Venclovos kritiškas pokalbis apie JAH ir 1929 m. išėjusį jo esė rinkinį *Dievo šypsenos*.